

Din istoricul cercetării argoului românesc. Unele observații etimologice și semantice asupra vocabularului argotic românesc actual

Conf.univ.dr. OANA MAGDALENA CENAC
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Abstract: *The slang – a branch of the common language through which a category of speakers forms a register of words and expressions intended to camouflage negative aspects of reality – have been of particular interest for the linguists, who wrote studies and specialized dictionaries. It is undeniable that slang is a living part of a language, having a special color and being in continuous change, either by borrowing from other languages or by adding new meanings to the already existing words. Starting from the analysis of the bibliography in the field, the purpose of our study is to capture the dynamics of this extremely offering segment of vocabulary, the transition of some words from the common lexicon to the slang lexicon and the semantic changes undergone. At the same time, our paper emphasizes that the main enrichment source of the Romanian slang is the Romanian language itself, the etymology of the words that we shall discuss reflecting the linguistic interferences that the Romanian language undergone during its history.*

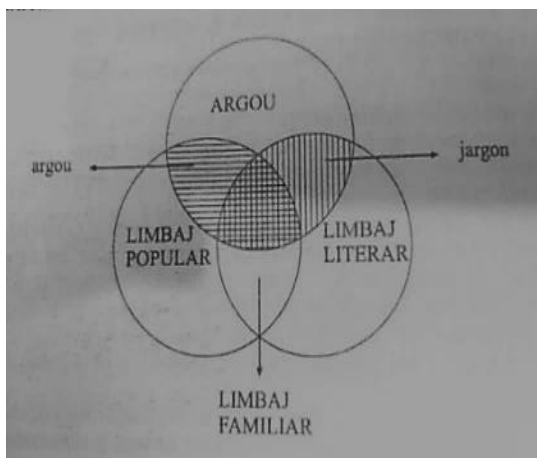
Keywords: *slang, semantic change, vocabulary, meaning, significance.*

I. Cercetarea argoului cunoaște o dezvoltare semnificativă începând cu secolul al XX-lea când se elaborează monografii, dicționare, studii și articole, toate motivate de dinamica accentuată a acestui fenomen. Stabilirea caracteristicilor care individualizează argoul în ierarhia stilistică a limbii române a fost schițată, în perioada interbelică, de Iorgu Iordan care evidențiază faptul că separarea cuvintelor propriu-zis argotice de cele familiare sau populare este greu de realizat și „nu este principial recomandabilă: toate sunt produsul afectului și fanteziei. În plus, conștiința subiectelor vorbitoare nu le distinge unele de altele, ci le pune pe același plan și le tratează absolut la fel pe toate”. [Iordan, 1975:311]

În sens larg, *argoul* (în care se include și jargonul) se identifică fie cu limbajul popular, fie cu cel familiar, fie cu amândouă (Stoichițoiu-Ichim 2005: 121). În sens restrâns, argoul este „o ramificație socială a limbii, vorbit de o categorie de oameni care folosesc anumiți termeni proprii, neînțeleși de cei din afara grupului”. [Slave, 1959: 110]

Adriana Stoichițoiu-Ichim analizează poziționarea celor două variante informale - argoul și jargonul – în structura stilistică a limbii române – pe care o ilustrează grafic. Comentând schema, autoarea notează:

„a) *Argoul* (în sens larg, corespunzând engl. *Slang*) reprezintă sferă lexicală cuprinzătoare, în care se înscriu atât *argoul* (conceput în sens restrâns, ca limbaj criptic, propriu celor aflați în conflict cu legea), cât și *jargoanele* unor grupuri sociale, profesionale, de vârstă etc. [...].

b) *Argoul* (în sens restrâns) se intersectează cu unele jargoane profesionale care presupun – pe lângă terminologia «de specialitate» - și o componență secretă.

c) În afara zonei de suprapunere cu *argoul*, *jargonul* include termeni proprii, cu caracter profesional (specializat) și cu coloratură familiară, care îl deosebesc de

terminologiile științifico-tehnice propriu-zise (în cazul medicilor, sportivilor, avocaților, actorilor).” [Stoichițoiu-Ichim, 2005:122-123]

Plecând de la concepția strict sociolingvistică a limbii omenești potrivit căreia individul este puternic influențat de mediul în care trăiește, „în sensul că îl silește să utilizeze un număr de cuvinte și expresii necunoscute altor categorii sociale” [Iordan, 1975: 307], lingvistul consideră *argoul* drept „un limbaj special. Așadar, terminologiile diverselor profesii, meserii, ocupații erau puse alături de vorbirea argotică a elevilor, pe de o parte, a răufăcătorilor, a vagabonzilor etc., pe de altă parte.” [Iordan, 1975: 307]

Studiile mai recente consideră *argoul* ca fiind „o variantă socială a limbii prin care un anumit număr de vorbitori își marchează apartenența la un grup sau la o comunitate «marginală» și, implicit, diferențierea față de cultura oficială și față de limba standard.” [Zafiu, 2023: 15]

Spre deosebire de cercetările mai vechi, care puneau accent pe funcția criptică a *argoului*, în studiile mai noi este evidențiată ipostază sa triplă: *ludică*, *estetică* și *expresivă*:

„Prin *argou*, posibilitățile estetice ale limbii sunt folosite conștient: cu plăcerea jocului, adesea umoristic, dar dezvăluind posibilitățile ascunse ale limbii și exprimând o subiectivitate. Ca limbaj expresiv, *argoul* e un mijloc de frondă, de provocare și amuzament: o zonă de manifestare a creativității anonime.” [Zafiu, 2023:16]

II. Analizând studiile românești dedicate argoului, mai puține cantitativ în comparație cu numeroasele monografii, articole, studii, dicționare de argou ale unor limbi europene precum franceza, engleza, germana, rusa, spaniola ș.a., s-ar putea crede că acest fenomen lingvistic a fost mai puțin cercetat, neexistând o preocupare constantă și sistematică în această direcție. Constatarea este parțial adevărată căci, dacă din punct de vedere cantitativ studiile românești asupra argoului sunt mult mai puține decât cele din unele țări europene, din punct de vedere calitativ, lucrurile stau cu totul altfel. Cei mai mari dintre cercetătorii români ai argoului au format adevărate școli: concepția lui Iorgu Iordan asupra argoului nu este cu nimic inferioară considerațiilor teoretice formulate în epocă de Albert Dauzat sau de Eric Partridge.

În perioada interbelică, interesul pentru argoul românesc devine o modă culturală, iar în paginile unor cunoscute publicații culturale ale vremii, se publică liste și glosare de argou, se scriu lucrări de popularizare [1] și apar primele scrieri literare în care argoul era folosit ca marcă de identitate a spiritului bulevardier sau de mahala.

Instaurarea regimului comunist a determinat apariția unei discontinuități culturale atât în lingvistică, cât și în alte științe umaniste, iar deosebirea între Est și Vest au existat până spre sfârșitul celui de-al optulea deceniu, când este reluată publicarea de articole, de studii, de monografii, de glosare și de dicționare de argou, activitate motivată, în principal, de pătrunderea argoului în limbajul mediatic, în literatură și în comunicarea prin intermediul internetului.

Astfel, primul glosar de cuvinte și expresii argotice românești a fost publicat de N.T. Orășanu, un ziarist satiric care își face publice textele în revista *Nichipercea* [2] (1859-1879).

În 1861, N.T. Orășanu publică *Întemnițările mele politice*, un text memorialistic care include și un glosar [3] alcătuit din 83 de cuvinte și expresii familiar-argotice, unele cu variante. Această listă cuprinde următoarele tipuri de elemente lexicale:

- a. termeni ieșiți din uzul actual: *a cărai* ('a fura'), *busuioc* ('cuțit'), *barosan* ('curcan'), *ochișori* ('galbeni');
- b. sintagme / locuțiuni învechite astăzi: *a da cu mâna în foc* ('a da de bani'), *gros la ceafă* ('avut'), *a face rachie pisice* ('a plânge'), *gogoși de trufă* ('minciuni'), *a face talmeș balmeș* ('a omorî');
- c. termeni argotici aflați în uzul actual: *gagică* ('femeie'), *lovele* ('bani'), *a vrăji* ('a spune'), *mardeală* ('bătaie'), *mol* ('vin');
- d. elemente lexicale considerate azi a fi populare sau familiare: *de pripas* ('fugar'), *biserică* ('cârciumă'), *târtan* ('ovrei').

G. Baronzi preia argotismele din lista lui Orășanu și le publică în volumul *Limba română și tradițiunile ei* (p.149-151):

„Spre deosebire de Orășanu, care notase cuvintele și sintagmele pentru semnificațiile lor pline de noutate și de pitoresc semantic, Baronzi folosește lista ca argument în favoarea ideii că argoul, ca parte integrantă a limbii române, reflectă existența unor categorii sociale care trăiesc în afara legii.” [Milică, 2009: 63-64].

După 1900, crește interesul pentru culegerea, publicarea și analiza argotismelor românești. Pe lângă listele și glosarele argotice tipărite, apar primele studii și observații științifice despre specificul argoului [4]: procedeele lexical-formative, etimologia unor cuvinte argotice, mijloacele lingvistice de potențare a expresivității.

Tot în această perioadă, sub influența culturii franceze, cuvântul *argou* pătrunde în limba română, înlocuind denumirile anterioare: *limba cârăitorilor* (G. Baronzi, 1872) și *șmechereasca* (V. Scântee, 1906).

În cotidianul *Dimineața* (nr. 1004, 21 noiembrie 1906), V. Scântee publică un glosar [5] considerat

„valoros pentru că permite realizarea unei comparații cu termenii din lista lui N.T. Orășanu. Numărul mare de elemente lexicale noi din Glosarul lui Scântee reflectă, implicit, caracterul oral și dinamismul argoului celor certați cu legea. Analiza atentă a celor două liste de termeni și sintagme permite argumentarea continuității dintre «limba cârăitorilor» din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și «șmechereasca» răufăcătorilor de la începutul secolului al XX-lea.” [Milică, 2009: 65]

Lista lui Orășanu (1860)	Glosarul lui Scântee (1906)
albișori ('bani de argint')	albișor ('franc')
barosan ('curcan')	barosan ('directorul închisorii')
bidiviu ('băiat')	bididiu ('băiat')
biserică ('cîrciumă')	biserică ('cîrciumă')
cerc ('inel')	cerc ('inel')
crăcani ('pantaloni')	cracane ('pantaloni')
gagiică ('femeie')	gagică ('femeie')
gagiu ('stăpîn')	gagiu ('bărbat')
găină ('căciulă')	găină ('pălărie')
grubă (1. 'bani mulți'; 2. 'zece')	grubă ('mult')
labe ('cisme')	labe ('ghete')
lovele ('bani')	lovele ('parale')
mardeală ('bătaie')	mardeală ('bătaie')
mol ('vin')	mol ('băuturi spirtoase')
picioare de porc ('pistoale')	picior de porc ('revolver')
pițigoi ('lacăt')	pițigoi ('lacăt')
*purcea ('ladă')	purcel ('portofel')/purcică ('saltar, tejghea')
sticlete ('soldat')	stiglete ('gardian')
tească ('pungă')	teașcă ('pungă')
*topardos ('rachiu')	papardos ('băutură'), tapardos ('rachiu')
urs ('fecior de popă')	urs ('contrabandist')
vrăji ('a spune')	vrăjește ('spune')

Comparând cele două liste, Ioan Milică identifică 22 de noțiuni comune, fiind de părere că

„existența glosarelor permite ilustrarea tendinței argotizanților de a înnoi lexicul argotic, fie din nevoia de a cripta mesajele, fie din dorința de expresivitate.” [Milică, 2009: 66]

În perioada interbelică [6], cercetările privind argoul românesc se dezvoltă în două direcții: a. adunarea și glosarea de material lingvistic; b. apariția unor studii teoretice.

Dintre studiile teoretice, amintim contribuția unor lingviști care, sub îndrumarea lui Iorgu Iordan, au publicat o serie de articole în *Buletinul Institutului de Filologie Română Alexandru Philippide* (BIFR). Astfel:

Valentin Gr. Chelaru semnează „Din limbajul mahalalelor” (BIFR, IV, 1937, p.102-131). Articolul analizează relația de interdependență dintre argou și vorbirea de tip familiar a locuitorilor din mahalalele Iașului interbelic. Cercetarea lui Valentin Chelaru, bazată pe anchete lingvistice realizate începând cu 1934, s-a concretizat într-un glosar de termeni și expresii ilustrat cu exemple conversaționale și cu observații privind etimologia și evoluția semantică a elementelor lexicale analizate;

C.Armeanu, „Argot ieșean” (BIFR, IV, 1937:131-137): articolul este o simplă culegere de cuvinte și expresii familiar-argotice, aflate în uz printre colegi de școală sau tovarăși de joacă;

Gh. Agavriloaiei, în articolul „Din argot-ul școlarilor” (BIFR, IV, 1937:137-150), ilustrează faptul că aspectul definitoriu al argoului elevilor este creativitatea, manifestată lingvistic printr-un ansamblu de modalități de semnificare/specializare semantică, apariția unor termeni pentru noțiuni specifice și procedee lexical-formative cu valoare stilistică.

Un studiu valoros este „Din argoul nostru”, semnat de Al.Vasiliu și publicat în *Grai și suflet* (VII, 1937), revista Institutului de Filologie și Folclor din București. Miza teoretică a articolului este analiza succintă a raporturilor dintre argoul răufăcătorilor și limbajul familiar, pe de o parte, și problematizarea existenței unui argou comun, pe de altă parte:

„Valorificarea resurselor bibliografice ale vremii, spiritul critic și metodologia coerentă de analiză a elementelor lexicale analizate impun articolul lui Al. Vasiliu ca studiu de referință în cercetarea argoului românesc”. [Milică, 2009: 104]

Considerată a fi lipsită de relevanță pentru identitatea și expresivitatea limbii poporului, studierea argourilor și jargoanelor a devenit o preocupare

sporadică în perioada comunistă când au avut loc schimbări radicale în lumea academică și în mediile culturale românești. Dintre studiile publicate, amintim: Coman Lupu, *Observații asupra argoului studentesc*, în „Limba și Literatură”, XVII, nr.3, 1972: 349-351; Mihai Petre, *Noi contribuții la studiul argoului*, în „Limba română”, nr. 5 (septembrie-octombrie), 1978: 489-494; Ion Moise, *Note de argou militar*, în „Limba română”, nr. 1 (ianuarie-februarie), 1982: 33-39; Miorița Baci, *Metafora argotică*, în „Cercetări de lingvistică”, nr. 1, an XXX, Cluj-Napoca, Editura Academiei, 1985: 58-66.

După 1990, cercetarea argoului a fost stimulată de eliberarea și de încorsetarea ideologiei comuniste. Amintim activitatea publicistică desfășurată de Rodica Zafiu la hebdomadarele culturale românești „Luceafărul” și „România literară”. Aceeași lingvistă publică volumul *Diversitate stilistică în româna actuală* (2001) în care analizează strategiile expresive din stilul publicistic, diversitatea expresivă generate de relația uz-situație de comunicare și particularitățile stilistice ale oralității (argou și vorbire populară și familiară).

Adriana Stoichițoiu-Ichim semnează, în 2001, cartea *Vocabularul limbii române actuale: dinamică, influențe, creativitate*, în care, un capitol generos – *Redescoperirea argoului* – este dedicat analizei acestuia. Studiul include un scurt istoric al cercetării argoului românesc, o prezentare a procedeelelor de formare a argotismelor și o analiză de tip funcțional a expresivității argoului în presa actuală. Perspectiva teoretică asumată de autoare se apropie de orientarea adoptată de mulți lexicologi și lexicografi anglo-americani:

„Argoul (în sens larg corespunzând engl. SLANG) reprezintă o sferă lexicală cuprinzătoare, în care se înscriu atât argoul (conceput în sens restrâns, ca limbaj criptic, propriu celor aflați în conflict cu legea), cât și jargoanelor unor grupuri sociale, profesionale, de vârstă etc.” [Stoichițoiu-Ichim, 2005: 122]

În 2006, Miorița Baci Got publică *Argoul românesc: expresivitate și abatere de la normă*, la bază având teza de doctorat a autoarei, susținută în anii '70. Structurată pe două secțiuni (delimitarea generală a fenomenului argotic și probleme ale studierii argoului românesc), lucrarea este una dintre cele mai ample analize asupra argoului românesc, care include un corpus generos de elemente lexicale argotice (culese sau preluate din studii anterioare) pe care le analizează din perspectiva expresivității lexicale.

Pe lângă studiile teoretice publicate după 1990, trebuie amintite și dicționarele dedicate lexicului argotic. Avem în vedere:

Traian Tandin, *Limbajul infractorilor* (1993) cuprinde un inventar al termenilor care compun „jargonul infractorilor” [Tandin, 1993: 7], cu ajutorul căruia aceștia

„se înțeleg de minune și își conspiră acțiunile și intențiile față de cei din jur.[...] Cunoașterea acestui limbaj[...] vine în ajutorul dumneavoastră de a descifra conversațiile dintre hoți și derbedei, de a vă preveni despre intențiile lor, luându-vă, știind cu cine aveți de-a face sau cine se află în jurul dumneavoastră, toate măsurile de protecție, pentru a nu deveni victimele lor” [Tandin, 1993: 6].

Vorbind despre maniera de lucru utilizată în elaborarea dicționarului, autorul notează:

„Cuvintele și expresiile din lucrare nu sunt recepționate incidental, ci sunt pe o bogată practică profesională a autorului cu vechi state de servicii în munca de poliție judiciară. [...] Ca indicații gramaticale, am menționat numai genul și numărul la substantive și infinitivul la verbe. N-am inclus în dicționar derivate verbale (infinitivele lungi, participiile devenite adjective) și diminutivele decât în cazul când aduc un spor de informație față de cuvintele de bază sau când au atins parametrii sensurilor uzuale.” [Tandin, 1993: 8]

Nina Croitoru Bobârnice, *Dicționar de argou al limbii române* (1996) este „o noutate în seria lucrărilor de prezentare a lexicului limbii noastre de azi”, reflectând și

„o latură pozitivă a eufemismului, a preocupării de a învălui în conotații inventive cuvintele și expresiile degradate, ireverențioase sau suburbane, inadmisibile în comunicarea cuviincioasă dintre oameni.” [Croitoru Bobârnice, 1996: 12-13]

Dicționarul propriu-zis este precedat de un preambul, intitulat sugestiv *Fantezie și conotație în argoul actual*, în care sunt evidențiate o serie de aspecte definitorii privind argoul și jargonul românesc, interesul filologilor pentru cercetarea celor două fenomene lingvistice, date sumare despre valorificarea elementelor de argou în literatură. Finalul stă sub semnul observației certe că:

„O nouă ediție, peste ani, a acestui dicționar va avea desigur un alt conținut, dată fiind curgerea spre neant a atâtor aspecte ale argoului, care fiind, într-o măsură, o particularitate, ca să nu spun un secret, a unor cercuri marginale, are nevoie de o modelare mereu înnoită, de resurse și termeni schimbați, pentru a-și păstra vitalitatea și rostul de comunicare convențională, în sânul unor grupuri sociale delimitate. Dinamica societății și a limbajului și diferențierile inevitabile în sânul lor produc nuanțe și valori multiple ale expresivității comunicărilor dintre oameni.” [Croitoru Bobârnice, 1996: 3]

În 2007, George Volceanov publică *Dicționar de argou al limbii române* [7], apărut la editura bucureșteană Niculescu. În Prefața [8] cărții, pornind de la o analiză comparativă cu lucrarea apărută în 1998, Adriana Stoichițoiu-Ichim enumeră șapte elemente care justifică valoric demersul autorului din 2007. Astfel, sunt menționate:

- *bogăția și diversitatea datelor lingvistice* preluate din limba vorbită, din masa-media, din dicționare de cuvinte recente și de argou, din lucrări de lexicologie, dar și din texte literare cu coloratură argotică, toate oferă o imagine asupra „dinamicii vitalității și creativității interne a românei utilizate după 1990”;[9]
- *influența engleză* este bine reprezentată „prin împrumuturi denotative (*body, clip, gay, killer, party*) sau expresii (*cool, shit, trendy*), dar și prin calcuri semantice (*aplicație* și familia sa lexicală)” [Volceanov, 1998: 7];
- *dinamica procedeelelor interne* de îmbogățire a lexicului prin sufixare, trunchiere, siglare;
- *aspectul ludic, glumeț și umoristic*: jocuri de cuvinte, transcrieri ale unor anglicisme, pleonasmе stilistice reinterpretări ale unor sigle consacrate etc.
- *îmbogățirea semnificativă* prin lista alfabetică a termenilor argotici și prin *Glosarul analogic și de sinonime* inclus în lucrare.
- *rezolvarea unor aspecte care țin de tehnica lexicografică*: alegerea cuvântului-titlu și a mărcilor distractive, explicitarea, glosarea și contextualizarea sensurilor pentru cuvintele cu polisemie bogată;
- *publicul vizat*: lingviști, lexicografi, traducători, publiciști și toți cei interesați de domeniul mass-media.

Fără a omite menționarea unor „lacune”, inerente unui astfel de demers, semnatarul prefeței concluzionează:

„Autorul dicționarului reușește să găsească o foarte bună cale de comunicare cu cititorul, evitând excesul de erudiție, fără a face însă concesii în planul rigorii științifice.” [Volceanov, 1998: 8]

În 2009, Ioan Milică publică *Expresivitatea argoului*, o carte care are la bază teza de doctorat cu tema *Stilistica argoului în limba română contemporană*, elaborată sub coordonarea profesorului ieșean Dumitru Irimia. Organizându-și demersul științific în cinci capitole, autorul

„cercetează modul în care a fost receptat și interpretat argoul în lingvistica românească și franceză, mai ales în secolul al XIX-lea, [...] caută răspuns la întrebări privind esența argoului (când recurge și la sociolingvistică și psiholingvistică)[...]și realizează o analiză substanțială a argoului în comunicarea lingvistică și în comunicarea literară.”[Milică, 2009: 7]

Cartea reprezintă

„o contribuție însemnată la dezbaterele privind înțelegerea argoului ca o categorie cu o identitate specifică în întrebuințarea limbii și la cunoașterea diferitelor aspecte și funcții ale argoului în limba română contemporană.”

[Milică, 2009: 11]

Problematica argoului a constituit obiect de analiză pentru Rodica Zafiu care abordează cercetarea acestui fenomen lingvistic în cele două ediții ale volumului *101 cuvinte argotice*, publicate la editura Humanitas din București, în 2010 și în 2023. Sunt două cărți foarte cunoscute care, respectând titlul seriei, analizează, în cadrul unor micromonografii, lista celor 101 cuvinte selectate de autoare având la bază „principiul reprezentativității, cu termeni frecvenți, dar netransparenți în legătură cu originea sau sensurile cărora cititorul e posibil să-și fi pus întrebări.” [Zafiu, 2023: 9] Lista include și elemente ieșite din uz (*spălavarză*), două verbe polisemantice (*a arde* și *a fura*) și un singur nume propriu de persoană (*Berilă*). Fiecare cuvânt este analizat în cadrul unei micromonografii care include explicații etimologice, descrierea sensurilor actuale și plasarea în câmpul lexical al termenilor.

Daniela Eugenia Vodiță semnează volumul *Argoul în limba română actuală* (2011), o analiză riguroasă, dedicată studierii limbajului argotic, cu precădere celui din mediul carceral. Organizată în cinci capitole, lucrarea își propune constituirea unui corpus de termeni argotici reprezentativ pentru limbajul deținuților, identificarea și explicarea fenomenului de argou la nivelul limbajului din mediul dețenției, cunoașterea factorilor care determină comunicarea argotică în penitenciar, studierea modului în care limbajul argotic este influențat de contextul social, descrierea inventarului argotic de penitenciar la nivel lexical, semantic și gramatical. Corpusul lucrării cuprinde 2000 de termeni argotici care evidențiază locul și ponderea lexicului argotic în comunicarea orală din spațiul carceral și a fost constituit pe baza unor anchete, desfășurate în perioada anilor 2007-2010, în penitenciarele arădene și bucureștene (secția bărbați și femei), autoarea bazându-se, în principal, pe interviul de grup și pe discuțiile libere cu deținuții.

Începând cu anul 2012, problematica argoului a fost abordată de colegii de la Universitatea din Craiova care au pus bazele unei reviste internaționale de studii argotice – *Argotica* [9] – în care cercetători români și străini publică articole, studii, recenzii dedicate acestui fenomen lingvistic.

III. Demersul nostru vizează cercetarea unor aspecte legate de argoul românesc actual care cunoaște noi valențe prin adăugarea unor înțelesuri inedite

cuvintelor deja existente, a căror etimologie dezvăluie interferențele lingvistice exercitate asupra limbii române în decursul istoriei. Ca modalitate de lucru, vom raporta sensurile înregistrate în *Dicționarul explicativ al limbii române* (DEX, 1996) la dicționarele de argou românești.[10]

Nevoia de „primenire” permanentă este perfect justificată și determinată de faptul că argoul își pierde caracterul *criptic* atunci când devine cunoscut membrilor unei comunități, alții decât cei „inițiați”.

În analiza sensurilor înregistrate în dicționarele consultate [11], am avut în vedere organizarea termenilor de argou pe două straturi: unul *stabil* [12], comun mai multor generații de vorbitori, și unul *mobil* [13], cu termeni care se schimbă permanent. Plecând de la distincția operată de Eugeniu Coșeriu [14] și de la faptul că transformările de semnificație sunt de natură „culturală și funcțională” [Coșeriu, 1997: 103], se poate considera că schimbarea în interiorul fondului stabil de cuvinte și expresii argotice are, în principal, cauze de natură funcțională, în timp ce modificarea stratului mobil de termeni poate fi determinată de factori culturali precum moda lingvistică, influențele ș.a.

Astfel, se remarcă cuvintele moștenite, de origine latină, prezente și în argou. Ilustrăm această situație cu trei verbe [15] polisemantice, frecvent utilizate în limba română (*a cânta*, *a face* și *a lua*) pe care le găsim înregistrate și în dicționarele de argou, cu sensuri specifice precum și în structura mai multor expresii argotice:

- verbul *a cânta* (< Lat. *cantare*):

a cânta = 1. (intl.) a denunța; 2. a tâlhări; 3. (intl.) [16] a mărturisi

a-i cânta cuiva aleluia = 1. a lua parte la înmormântarea cuiva; 2. a considera pe cineva / ceva definitiv compromise;

a cânta de inimă albastră = a cânta melodii triste / melancolice;

a cânta în corul lui tanti Milica = (intl., inv.) [17] a fi informatorul miliției;

a cânta în strună = a se arăta de aceeași părere cu cineva pentru a-i câștiga simpatia; a linguși (pe cineva);

a cânta la armonică = (tox.) [18] a inhala vapori de heroină de pe o folie de aluminiu încălzită;

a cânta la cobză = (intl.) a denunța, a trăda;

a cânta la pian = (intl.) a i se preleva amprente digitale; 2. a spăla rufe de mână;

a-i cânta cuiva prohodul = (intl.) 1. a complota împotriva cuiva; a pune la cale asasinarea cuiva; 2. a omorâ pe cineva;

a-i cânta sticleții în cap = 1. a avea idei bizare; 2. a fi nebun;

Cântă la altă masă! = Pleacă de aici!

- verbul a face (< Lat. *facere*):

a face afiş = a bate rău de tot; 2. (intl.) a tâlhări;

a se face afiş = a fi într-o stare avansată de ebrietate;

a face albie de porci (pe cineva) = a mustra, a ocări adresându-i injurii şi vorbe grele;

a face alişveriş = a cumpăra de la cineva o cantitate mare de marfă;

a face blatul = 1. a călători într-un mijloc de transport în comun fără achitarea costului călătoriei; 2. a urmări un spectacol fără a achita biletul; 3. a lua parte la acţiuni ilicite;

a se face broască la pământ = 1. a minţi pe cineva, a înşela; 2. a trăda, a da de gol pe cineva; 3. a face un rău cuiva;

a face pe cineva bumbac = a bate tare de tot;

a face cuiva o butonieră = a tăia pe cineva pe burtă;

a face cuiva cafeaua = a complota împotriva cuiva; a se răzbuna pe cineva;

a face cărţile = a turna băuturile în pahare;

a face cezariană prin autobuze = a fura din poşete prin tăierea acestora;

a face cuiva cheie = (intl.) a întinde o cursă cuiva;

a se face cobza / cocă = a se îmbăta foarte tare;

a se face danie = 1. a se sustrage urmăriri penale; 2. a nu mai comite infracţiuni;

a face dără prin barbă = a lua iniţiativa, a face primul pas;

a face de cinci ori cinci douăzeci şi cinci = (intl.) a fura;

a se face de Ohaba = a se compromite;

a face din alb negru şi din negru alb = 1. a avea o mare putere de convingere;
2. a fi inconsecvent.

a face pe cineva din cal măgar = 1. a discredita; 2. a umili;

a face economie de lumină = a dormi;

a se face evantai = (d. femei) a se purta aşa încât să atragă privirile bărbaţilor;

a face hai = 1. a face scandal / gălăgie; 2. a batjocori, a ironiza;

a face o hara-para = a provoca îngrămădeală, vânzoleală;

a face lampa mica = a fugi, a se ascunde, a-şi pierde urma;

a-şi face mansarda = a urma un tratament dentar;

a face melodii = a furniza informaţii poliţiei;

a face piaţa = (intl.) a fura;

a face şahăr-mahăr = (intl.) a escroca, a înşela;

a face lapte bătut = a distruge locuinţa sau localul cuiva.

- verbul a lua (< Lat. *levare*)

a lua acana = a se abate de la calea cea dreaptă; a avea un comportament deviant;

a lua albușul = a se alege cu un câștig minim, a nu lua mai nimic;
a-și lua avrigu' = a pleca, mai ales, silit de împrejurări;
a-i lua cuiva câful = a-i lua cuiva orice speranță;
a lua caleaua = (intl.) a fi bătut;
a lua canciogul = (intl.) a fura totul;
a lua ciocârtanul de coadă = a se îmbăta;
a lua în chirie = a aresta;
a lua pe cineva la cherestea = a bate pe cineva;
a lua pe cineva în fabrică = 1. a face reproșuri cuiva, a certa pe cineva, a cere socoteală cuiva; 2. a bate pe cineva;
a lua luleaua neamțului = a se îmbăta;
a-i lua grosimea cuiva = a bate;
a lua (cuiva) porumbul de pe foc = a dejuca planurile cuiva; a-i juca cuiva o festă;
a lua țuicomicină = a se trata de răceală cu băuturi spirtoase;
a lua în târbacă = 1. a ironiza; 2. a batjocori;
a lua la dans = (intl., d. polițiști) a interoga, a lua la întrebări (un infractor)
a lua purcea de coadă = a se îmbăta

Prezența unor cuvinte românești de origine franceză utilizate și în argou
 poate fi ilustrată cu exemple de tipul:

- *cambuză* (din fr. *cambuse*), (= pachet cu alimente primit în penitenciar), cu derivatul *cambuzier* (= responsabilul camerei în care se păstrează alimentele), este prezent în două expresii argotice: *are cambuză* (= a primit pachet cu alimente de acasă), *să mor în cambuză cu salamu-n buză!* (= am mințit!)
- *caroserie* (din fr. *carrosserie*), (= corp, trup) preluat în expresia argotică *a îndoi / strica (cuiva) caroseria* (= a bate tare pe cineva, a lovi cu putere)
- *compas* (din fr. *compas*), (= picior) utilizat în expresia argotică *a mări compasul* (= a merge mai repede, a fugi),
- *costum* (din fr. *costume*) prezent în expresia argotică *costum de cherestea/ de placaj* (= coșciug) și derivatul *costumaș* (= lucrător al Direcției a V-a a Securității, poliția politică comunistă)
- *bomboană fondant* (din fr. *bonbon*), utilizată pentru a numi argotic un tip antipatic
- *pardesiu* (din fr. *pardessus*) în expresiile argotice *pardesiu de scânduri* (= sicriu) și *a face cuiva pardesiu de sânge* (= a-l omorî, a-l ucide) etc.

Salutul franțuzesc *bonjour*, utilizat ca formulă de salut și la români, se regăsește în argoul românesc, cu sensul *buzunarul din spate al pantalonilor*, de aici și expresia *a servi (pe cineva) la bonjur*, adică „a fura portofelul din buzunarul

de la spate”. Cuvântul a pătruns în limba română cu același sens ca în limba de origine „cuvânt de salut pentru orice moment al zilei, echivalent cu *bună ziua*” (DEX’96), dar și cu sensul mai vechi de „haină la modă la mijlocul sec. XIX”.

Cuvinte românești de origine slavă (bulgară, sârbă, rusă, ucraineană, poloneză) utilizate și în argou pot fi ilustrate cu exemple de tipul:

- *smochină* (din sl. *smokina*), (=om sfrijit, firav) și *a șopti* cu derivatul *șopteală* (=denunț, trădare, delațiune);
- *zmetie* (din sl. *sūmetije*, rus. *smetie*) (=lovitură puternică de pumn sau de palmă);
- *crap* (din bg., sârbă, croată *krap*), (=persoană care face afaceri ilicite, însușindu-și bani în mod constant)
- *colț* (din bg. *Kolec*, sârbă, croată *kolac*), în expresia *a avea colți* (=a fi periculos, a fi agresiv) și derivatul *colțan* (=polițist);
- *chită* (din sârbă, croată *kita*, ucr. *kyta*), în expresia *chita golanului* (=nota cinci);
- *cobză* (din ucr., rus., pol. *kobza*), (=gură) cu derivatele *cobzar* (=informator, denunțator), *cobzăreală* (=vorbărie, fanfaronadă);
- *vătaf* (din ucr. *vataha*, pol. *wataha*, bg. *vatah*), (=șef de poliție, șef de echipă sau de dormitor, infractorul cu cele mai multe condamnări din bandă);
- *coajă* (sl. *koža*), (=portofel/buzunar/rochie/palton/haină) – cu varianta regională *coarjă* (=bani) – are două derivate: *cojeală* (=jaf, bătaie), respectiv *a coji* (=a jefui pe cineva, a bate tare) și se regăsește în mai multe expresii: *a făcut coajă* (=a făcut o hoție), *cel mai de coajă* (=cel mai isteț), *a o lua pe coajă* (=a fi bătut), *a sălta coaja* (=a fura portofelul), *a scopi coaja* (=a căuta în portofel), *a fi rost de cojeală* (=a fi rost de un câștig/bătaie);
- *praf* (din sl. *prachŭ*), (=heroină, cocaină, metamfetamină sau orice alt drog în formă de pulbere) cu derivatul *prăfuit* (=consumator de heroină), folosit în expresii precum: *praf alb* și *praf de inger* (=cocaină), *pe praful acesta?* (=pe sărăcia aceasta?), *ia-ți puțin praf de mers* (=pleacă! cară-te! lasă-mă!);
- *sticlă* (din sl. *stiklo*), (=metamfetamină) are trei derivate *sticlar* (=bețiv, alcoolic), *a sticli* (=a lovi, a bate zdravăn pe cineva), *sticloanță* (=sticlă) și apare în expresia argotică *sticla de lampă numărul doi* (=țoi, cinzeacă (păhărel cu) cincizeci de mililitri de băutură spirtoasă).

Dintre elementele marcate argotic, cu origine în limba romani, care se dovedesc a fi foarte productive în vocabularul limbii române actuale, enumerăm:

- verbul *a cafti* (țig. *cafti*) (=bate, a lua la bătaie, a se încăiera) cu derivatele sale: *caft* și *cafteală* (=bătaie, încăierare) și în expresiile *a se lăsa cu cafteală* (=a se lăsa cu bătaie), *cafteală la minut* (=luptă scurtă);
- *caraliu* (=polițist), *caraliu-șef* (=ministru de interne);

- *a cardi* (= a fura, a bate) cu derivatele: *cardeală* (= furt, bătaie), *cardit* (= denunțat), *carditor* (= bătauș, denunțator, individ care asigură acoperirea șmenarului), *a cardi o labă* (= a da o palmă), *a cardi un vast* (= a lovi cu pumnul);
- *caștoc* (frumos, atrăgător/bun, profitabil) cu derivatul: *caștocărie* (= acțiunea de a-și bate joc de cineva);
- *a ciordi* (a fura) cu derivatele: *ciordeală* (= furt) și *ciorditor* (= hoț de mărunțișuri)
- *baftă* cu derivatele: *baftache* și *bafto delo!* (= salut! noroc!);
- *bengă* (=drac, diavol/ boală incurabilă, rău, nenorocire) cu derivatele: *bengăneală* (=denunț, nebunie), *a bengăni* (=a denunța, a pârî, a informa organele de poliție), *bengănitor* (=trădător, denunțator, turnător), *bengos* (=excelent, formidabil, grozav) și expresiile: *a o da în bengăneală* (= a i se întâmpla ceva rău; a o lua razna), *a da în bengă* (=a înnebuni);
- *a bunghi* (=a supraveghea, a fila / a înțelege, a pricepe) cu derivatul *bungheală!*” (= fugi! șterge-o! fii atent!) și în expresiile *bungheală la nasolu’!* (= atenție, suntem urmăriți!) și *a fi de bunghit* (= a avea ce privi);
- *a mardî* (= a bate, a lovi; a trage cuiva o bătaie) cu două derivate: *mardoi* (= bătauș, huligan), *mardeală* (= bătaie) și în expresia *a umfla la mardeală* (= a lua la bătaie).

Cuvinte prezente în limba română ca urmare a influenței turcești se regăsesc în registrul argotic, putând fi ilustrate prin exemple precum:

- *calabalâc* (din tc. *kalabalic*), (=gloată, mulțime) folosit argotic în expresia *și-a luat calabalâcul* (= despre hoți – a fugit, i s-a pierdut urma, a fost arestat/închis);
- *capac* (din tc. *kapak*), (=palmă dată cuiva peste ureche; (la baschet) blocare cu palma a orificiului coșului pentru a împiedica intrarea mingii; cartea sau cărțile de deasupra dintr-un pachet de cărți amestecate) cu derivatele cu sens argotic *a căpăci* (=a pune pe cineva la punct, a lovi), *căpăceală* (=bătaie) și expresia *tun la capac* (= l-a omorât);
- *caftan* (din tc. *kaftan*), cu derivatul argotic *caftangiu* (=bătauș) și expresia *a ajunge (la) caftan* (= a se îmbogăți):

Verbul *a cafti* „a fost atestat încă din anii '30, cu sensul fundamental «a lovi, a bate; a da o lovitură».[...]Între timp și-a lărgit sfera de circulație, intrând și în construcția reflexiv-reciprocă *a se cafti* – în zona de interferență dintre argou și limbajul familiar.[...]A *cafti* ar putea fi pus în legătură cu expresia *a lua un caftan* (*caftan* – «haină cu mâneci, lungă până la calcâie, semn distinctiv al

rangului celui care-l purta» din turcescul *kaftan*, Șăineanu 1900) și cu verbul derivat *a căftăni* «a îmbrăca (pe cineva) cu caftan, având sensul de bază «a investi pe cineva în funcția de domnitor sau a-i acorda rangul de boier» și, secundar, sensul metaforic și antifrastic «a bate». În limbajul popular și familiar-argotic, bătaia este prezentată, ironic, ca un act pozitiv, în avantajul victimei. În cazul *căftănirii*, contrastul ironic conținut în metaforă este foarte mare. Sensul metaforic al verbului *a căftăni* și sensul de bază al verbului *a cafti* sunt deci echivalente.[...]Constatăm că verbul *a cafti* are o familie lexicală destul de bogată.[...]De la *a cafti* s-au format substantivele *caftitor* «bătăuș» [...] și *caftangiu*, cu același sens, dar cu o notă mai puternic peiorativă. [...]Bine reprezentate sunt și numele de acțiune: de la *a cafti* s-au format un derivat în *-eală* (*cafteală*)[...]și un derivat regresiv, *cafti*.” [Zafiu, 2023: 120-122]

- *tarla* (din tc. *tarla*), în două expresii *a avea optică de tarla* (=a gândi îngust, limitat), *a ieși pe tarla* (=a ieși la furat);
- *teanc* (din tc. *denk*), cu derivatele *a tencui* (=a bate), *tencuială* (=fard de obraz) și expresia *a strica tencuiala cuiva* (=a desfigura, a mutila).

Concluzii: Acceptând ca o realitate evidentă dinamica actuală a argoului românesc, demersul nostru a încercat, prin exemplele analizate, să ilustreze preferința pentru îmbogățirea acestui vocabular, prin adăugarea unor înțelesuri inedite/criptice cuvintelor deja existente în limba română, a căror etimologie ilustrează interferențele lingvistice exercitate în decursul timpului.

Note finale

- [1] V. Cota, *Argotul apașilor. Dicționarul limbii șmecherilor*, București, Tiparul Românesc, 1936; Al.V. Dobrescu, *Argotul*, București, 1938.
- [2] G.Călinescu, *Studii și cercetări de istorie literară*, București, Editura Tineretului, 1966, p.132: Referitor la titlul publicației, G.Călinescu menționează dese modificări operate în încercarea de a evita conflictele cu autoritățile: *Coarnele lui Nichipercea*, *Coadă lui Nichipercea*, *Ochiul Dracului*, *Arțagul Dracului*, *Codița Dracului*, *Ghearele Dracului*, *Cicala*, *Sarsailă*, *Ghimpele*, *Urzicătorul*.
- [3] În *Diversitatea stilistică în româna actuală*, 2001, p.194, Rodica Zafiu notează că această listă apăruse în 1860, „nesemnată, în revista *Coarnele lui Nichipercea*”.
- [4] Avem în vedere: Iorgu Iordan, *Introducere în studiul limbilor romanice. Evoluția și starea actuală a lingvisticii romanice*, Institutul de Filologie Română, Iași, 1932. După prezentarea celor mai importante accepții date realității lingvistice numite *argou*, autorul dezbate identitatea vocabularului argotic, urmărind două aspecte definitorii: trăsăturile de tip sociolingvistic și sursele expresivității; Iorgu Iordan, *Stilistica limbii române*, Institutul de Lingvistică Română, București, 1944 (ediția a II-a, Editura Științifică, București, 1975, Partea a IV-a. *Fenomene lexicale*, p. 307-342).
- [5] O analiză atentă a Glosarului lui Scântee (1906) găsim la Ioan Milică, *Expresivitatea argoului*, 2009, p. 66-73.
- [6] Pentru o prezentare detaliată a studiilor dedicate argoului în perioada menționată, vezi Ioan Milică, *op.cit.*, p. 95-106.

- [7] Autorul continuă astfel o cercetare publicată în 1998 și elaborată împreună cu Anca Volceanov: *Dicționar de argou și expresii familiare ale limbii române*, București, Editura Livpress.
- [8] George Volceanov, *Dicționar de argou al limbii române*, București, Editura Niculescu, 2007, p.6-8.
- [9] Argotica | Facultatea de Litere - Universitatea din Craiova (ucv.ro)
- [10] *Dicționarul explicativ al limbii române* (DEX, 1996), Traian Tandin, *Limbajul infractorilor*, București, Editura Paco, 1993, Nina Croitoru Bobârniche, *Dicționar de argou al limbii române*, Slobozia, Editura Arnina, 1996, George Volceanov, *Dicționar de argou al limbii române*, București, Editura Niculescu, 2007, Rodica Zafiu, *101 cuvinte argotice*, București, Editura Humanitas, ediția I, 2010 / ediția a II-a, 2023.
- [11] Avem în vedere: *Dicționarul explicativ al limbii române* (DEX, 1996), *Dicționarul de cuvinte recente* (DCR, 1997), Traian Tandin, *Limbajul infractorilor*, București, Editura Paco, 1993, Nina Croitoru Bobârniche, *Dicționar de argou al limbii române*, Slobozia, Editura Arnina, 1996, George Volceanov, *Dicționar de argou al limbii române*, București, Editura Niculescu, 2007, Rodica Zafiu, *101 cuvinte argotice*, București, Editura Humanitas, ediția I, 2010 / ediția a II-a, 2023.
- [12] De pildă, stratul lexical stabil de argotisme din limbajul răufăcătorilor este reprezentat de termeni vechi precum: *sticlete* ('dorobanț', 'soldat', 'polițist'), *lovele* ('bani'), *a vrăji* ('a spune').
- [13] Stratul lexical mobil include cuvinte folosite în anumite perioade: *haloimă* ('fereastră') – vezi Scântee, 1906; *nod* ('portofel') – vezi Vasiliu (1937); *matrafox* ('băutură alcoolică spirtoasă') – vezi Croitoru- Bobârniche (1996).
- [14] Eugeniu, Coșeriu, *Sincronie, diacronie și istorie. Problema schimbării lingvistice*, București, Editura Enciclopedică, 1997.
- [15] În articolul „Principalele surse etimologice ale argoului românesc actual”, publicat în *Managementul intercultural*, XVI, 1(30), 2014, p. 69-80, Cătălina Maria Ciorobâtcă (Necula) analizează trei verbe polisemantice (*a ajunge*, *a da* și *a bate*), cu etimologie latină, care apar în structura mai multor expresii argotice.
- [16] *intl.* – argoul lumii interlope.
- [17] *înv.* – învechit.
- [18] *tox.* – argoul toxicomanilor.

Referințe bibliografice

DȘL 2001 = *Dicționar de științe ale limbii*, București, Editura Nemira.

DEX 1996 = *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Editura Academiei.

Argotica, revistă internațională de studii argotice, Laurențiu Bălă (editor fondator), ISSN: 2286-3893, disponibilă la [Argotica | Facultatea de Litere - Universitatea din Craiova \(ucv.ro\)](http://Argotica | Facultatea de Litere - Universitatea din Craiova (ucv.ro)).

Agavriiloaei 1937 = Gh.Agavriiloaei, *Din argot-ul școlarilor*, în „Buletinul Institutului de Filologie Română Alexandru Philippide”, vol. IV, Iași, p. 138-150.

Armeanu 1937 = C.Armeanu, *Argot ieșean*, în „Buletinul Institutului de Filologie Română Alexandru Philippide”, vol. IV, Iași, p. 131- 137.

Baciu Got 2006 = Miorița Baciu Got, *Argoul românesc: expresivitate și abatere de la normă*, București, Editura Corint.

Baciu 1985 = Miorița Baciu, *Metafora argotică*, în „Cercetări de lingvistică”, nr. 1, an XXX, Cluj-Napoca, Editura Academiei, p. 58-66.

Baronzi 1872 = G. Baronzi, *Limba română și tradițiunile ei*, Galați, 1872.

- Călinescu 1966 = George Călinescu, *Studii și cercetări de istorie literară*, București, Editura Tineretului.
- Chelaru 1937 = Gr.Chelaru, „Din limbajul mahalalelor”, în *Buletinul Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide”*, vol. IV, Iași, p. 102-131.
- Coșeriu 1997 = Eugeniu Coșeriu, *Sincronie, diacronie și istorie. Problema schimbării lingvistice*, București, Editura Enciclopedică.
- Cota 1936 = V.Cota, *Argotul apașilor. Dicționarul limbii șmecherilor*, București, Editura Tiparul Românesc.
- Coteanu, 1985 = Ion Coteanu et al., *Limba română contemporană. Vocabularul*, ediție revizuită și adăugită, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Croitoru Bobârnice 1996 = Nina Croitoru Bobârnice, *Dicționar de argou al limbii române*, Slobozia, Editura Arnina.
- Dimitrecu 1997 = Florica Dimitrecu, *Dicționar de cuvinte recente*, ediția a II-a, București, editura Logos.
- Dobrescu 1938 = Al.V. Dobrescu, *Argotul*, București.
- Iordan 1932 = Iorgu Iordan, *Introducere în studiul limbilor romanice. Evoluția și starea actuală a lingvisticii romanice*, Institutul de Filologie Română, Iași.
- Iordan 1975 = Iorgu Iordan, *Stilistica limbii române*, București, Institutul de Lingvistică Română, (ediția I, 1944; ediția a II-a, Editura Științifică, București, 1975, Partea a IV-a. *Fenomene lexicale*).
- Lupu 1972 = Coman Lupu, *Observații asupra argoului studențesc*, în „*Limba și Literatură*”, XVII, nr. 3, p. 349-351.
- Milică 2009 = Ioan Milică, *Expresivitatea argoului*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- Moise 1982 = Ion Moise, *Note de argou militar*, în „*Limba română*”, nr. 1 (ianuarie-februarie), p. 33-39.
- Niceforo 1912 = Alberto Niceforo, *Le genie de l'argot*, Paris, Mercure de France.
- Orășanu 1961 = N.T. Orășanu, *Întemnițările mele politice*, București, Tipografia națională.
- Petre 1978 = Mihai Petre, *Noi contribuții la studiul argoului*, în „*Limba română*”, nr. 5 (septembrie-octombrie), p. 489-494.
- Scântee 1906 = V. Scântee, *Șmechereasca*, în „*Dimineața*” (21 noiembrie).
- Slave 1959 = Elena Slave, *Delimitarea argoului în „Probleme de lingvistică generală”*, vol.I, București, Editura Academiei.
- Stoichițoiu-Ichim 2005 = Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Vocabularul limbii române actuale: dinamică, influențe, creativitate*, București, BIC ALL.
- Tandin 1993 = Traian Tandin, *Limbajul infractorilor*, București, Editura Paco.

- Vasiliu 1937 = Al.Vasiliu, *Din argoul nostru*, în „Grai și suflet”, revista Institutului de Filologie și Folclor, nr. VII, București, Atelierele SOCEC & Co., S.A. .
- Vodiță 2011 = Daniela Eugenia Vodiță, *Argoul în limba română actuală*, București, Editura Universitară.
- Volceanov 1998 = Anca Volceanov, George Volceanov, *Dicționar de argou și expresii familiare ale limbii române*, București, Editura Livpress.
- Volceanov 2007 = George Volceanov, *Dicționar de argou al limbii române*, București, Editura Niculescu.
- Zafiu 2001 = Rodica Zafiu, *Diversitatea stilistică în româna actuală*, București, Editura Universității București.
- Zafiu 2023 = Rodica Zafiu, *101 cuvinte argotice*, București, Editura Humanitas, (ediția întâi, 2010 / ediția a doua adăugită, 2023).